

עמ-א אמר פירש רבי יצחק בר אבדימי:

"תהיינה" [בשני יודין] כתיב, וי"ד היתר בא ללמד על מנין עשר ללחמי תודה, שנרמזו בפסוק ב"תביאו".⁽¹⁾

ומקשינן עלה: אימא עשרה קפיוזי [מידות קטנות מעשרון] — ⁽²⁾

כלומר, הרי אף כששאלנו "ואימא שני עשרונות" — היתה השאלה: מנין להשוות לחמי תודה לשתי הלחם לענין גודלה של חלה בודדת שהיא עשרון, ונמצאו עשרה

עשרונות ללחמי תודה של חמץ, שמא השוה הכתוב את כל עשרת לחמי התודה לשתי הלחם, ולומר: כשם ששתי הלחם באים משני עשרונות, כך עשרת לחמי תודה באים כולם משני עשרונות, ונמצאת כל חלה פחותה מעשרון; ואם כן מה יועיל מה שייתר הכתוב יו"ד למנין עשר, והרי סוף סוף לא ידענו אם עשרה עשרונות הם או עשר חלות קטנות כל אחת מעשרון, שבין הכל הם שני עשרונות! ?

אמר תירץ רבא: בעשרונות דיבר הכתוב.⁽³⁾

משיעור מאה וואחד, כי קדשים אינם מצטרפים עם תרומה.

וראה עוד בזה ב"חזון איש" מנחות מב כב.

1. כתב רש"י מכתב יד, לעיל בד"ה ת"ל בשתי הלחם תהיינה: מריבוי דשני יודין דריש חד יוד [עשר] ד"תהיינה" א"תביאו לחם" דאוקימנא בלחמי תודה קאי, דאי אשתי הלחם לא מצי למכתב יוד, דהא "שתים שני עשרונים" [ולא עשר] כתיבי.

2. בפירוש המיוחס לרש"י כתב, שקפיוזי הם חצאי קבין; ולא דוקא הוא, שהרי קושיית הגמרא היא: שמא שני עשרונות מתחלקים לעשר חלות, ושני עשרונות הם שני שלישי סאה [כי האיפה שלש סאין, ושני עשיריות ממנה הם שני שלישי סאה], שהם ארבעה קבין המתחלקים לעשר, ונמצא שקושיית הגמרא היא: שמא עשר מידות של 0.4 קבין אמרה תורה; וראה ב"חק נתן" וב"מנחה טהורה".

3. א. בפירוש המיוחס לרש"י כתב, דהוא משום שבשתי הלחם נאמר "שתים שני עשרונים";

מיחייב מיתה כאוכל טבל; והביא שם דוגמאות שלשון "דימוע" מתיחס לטבל.

ד. ב"מקדש דוד" [סימן כט ד"ה ובמנחות] הקשה על ספק הגמרא לענין דימוע: הא מיבמות פא ב נראה, דאף קדשים דינן כתרומה שצריך מאה ואחד לביטול, [ראה שם הוכחות], ואם כן, אפילו אי תרומת לחמי תודה אינה כשאר תרומה, מכל מקום צריכה מאה ואחד מדין קדשים, ואף שאר לחמי תודה צריכין כן; [וכן הביא להקשות בכתבים המיוחסים להגרי"ז].

מיהו אפשר היה לומר, דמיירי הכא שנתערבה פרוסה מתרומת לחמי תודה בשאר לחמי תודה כשרות, שהביטול הוא רק על התרומה, ולזה איבעי לן אי דינה כתרומה דצריכה מאה ואחד, או לא; אך רש"י ז"ל [בפירוש המיוחס לר] פירש דמיירי שנתערבו תרומת לחמי תודה בחולין; ומטעם זה צידד שם לומר, דבאמת קדשים אינם צריכים מאה ואחד, ראה שם.

וב"שלמי יוסף" סימן קיג הביא בשם הגרי"ז לתרין, דנפקא מינה בספק הגמרא אם תצטרף תרומת לחמי תודה לתרומה למעט

ומשנין: "הימנו ודבר אחר" הוא, כלומר, מה שבחמץ הוא עשרה עשרונים אין אנו לומדים את כולו משתי הלחם, שהרי בשתי הלחם לא היו אלה שני עשרונות; והלימוד הוא משתי הלחם עם מה שכתוב בגופן של חלות החמץ, דבחלות חמץ עצמם מבואר שיהיו עשר חלות, שהרי בגזירה שוה הוא נלמד מתרומת מעשר, וכאילו כתוב הוא בגופו; ומשתי הלחם למדנו בהיקש ד"תביאו" שיהיה בכל חלה עשרון, ומבין

אמר מר בבביתא: למדנו עשרה [עשרונות] לחמץ. עשרה למצה, מניין? תלמוד לומר: "על חלות לחם חמץ", כנגד חמץ הבא מצה:

ומקשינן עלה: וכי דבר הלמד בהיקש [היינו: עשרה עשרונות לחמץ, שנלמדו בהיקש ד"תביאו" לשתי הלחם], חוזר ומלמד בהיקש, עד שאתה מקיש את המצה לחמץ להיות עשרה עשרונות כמותו?!?

בין הכל אין בסולת רק שני עשרונים; ובשלמא השתא דאית לן גזירה שוה שאחד מעשרה צריכה שתהיה התרומה, וגם "אחד" שלם משמע, אם כן בלאו תהיינה נמי ידעינן שיהיו יו"ד חלות דוקא, אלא על כרחך דיו"ד ד"תהיינה" על מספר העשרונים בא להורות; [לכאורה נראה, שישוּב זה עולה יפה לגירסת רש"י כפי שמצא בספר מוגה; שלפי זה יש לומר, שאכן מה דאמרינן "בעשרונות דיבר הכתוב" הוא משום שאם למספר החלות כבר ידענו מתרומת מעשר; אבל לגירסתנו, הרי קושיית הגמרא "ואימא עשרה קפיוזי", הרי היתה שמא בא הכתוב ללמד על עשר חלות ולא על עשרה עשרונות, והיה לה לגמרא ליישב, "אם כן תהיינה למה לי", כיון דלעשר חלות כבר ידענו מתרומה; ואכן בפירוש המיוחס לרש"י שגרס כגירסתנו, לא פירש כ"טהרת הקודש" את מה שאמרו "בעשרונות דיבר הכתוב"].

4. ראה בפירוש המיוחס לרש"י, דהיינו: "לחם לחם"; ותמה הרש"י: הרי גזירה שוה היא, ודבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בהיקש, כמבואר בתוספות; וכבר הביא בספר "יד בנימין" מדברי רש"י בזבחים נו ב ד"ה למדנו עשרה, שהכוונה היא להיקש ד"תביאו", וראה שם שהתאים לזה אף את הפירוש המיוחס לרש"י.

והתוספות כתבו: כדדרשינן "מה כאן עשרון לחלה"; וראה אות ג בשם ה"טהרת הקודש", דהיינו משום שלענין עשר חלות אין אנו צריכים ליו"ד ד"תהיינה" כי מתרומת מעשר אנו יודעים כן.

ב. רש"י מכתב יד, תיקן את הגירסא על פי ספר מוגה: אמר רב יצחק בר אבדימי, תהיינה כתיב, עשר עשרונות דיבר הכתוב.

ג. הקשו התוספות: נמצא, שלאחר לימוד זה אין אנו צריכים כלל ללמוד מתרומת מעשר שהתרומה היא אחד מעשר, שהרי מ"תביאו" יש לנו ללמוד להשוות לחמי חמץ לשתי הלחם ככל שנוכל, ויש לנו ללמוד שעשרון יש בכל חלה, כפי שאמרה הברייטא בתחילה, ורק כדי שלא נאמר: שמא השוה הכתוב את כל הלחמים לשתי הלחם שיהיו בין כולם שתי עשרונות, לזה בא היו"ד ללמד שעשרה עשרונות היו, וחזרנו ללימוד הראשון שכל חלה היא עשרון; והיות ואמר הכתוב "והקריב ממנו אחד מכל קרבן", הרי למדנו שהוא נוטל חלה אחת מתוך עשר, ולמה לי הגזירה שוה מתרומת מעשר!?

וב"טהרת הקודש" יישב בכמה אופנים את קושייתם; ובאופן השני ביאר: אי לאו גזירה שוה, מנא הוה ידעינן דהאי יו"ד ד"תהיינה" על מספר עשרה עשרונים קאי, דילמא על מספר החלות הוא דקאמר שיהיו דוקא עשר, ולעולם

אחד מסל המצות אשר לפני ה'. ושמת הכל על כפי אהרן ועל כפי בניו והנפת אותם תנופה לפני ה'. ולקחת אותם מידם והקטרת המזבחה על העולה לריח ניחוח לפני ה' אשה הוא לה".

ב. כתיב בפרשת הנזיר [במדבר ו יג]: "וזאת תורת הנזיר, ביום מלאת ימי נזרו יביא אותו [את עצמו] אל פתח אודל מועד. והקריב את קרבנו לה', כבש בן שנתו תמים אחד לעולה וכבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת ואיל אחד תמים לשלמים. וסל מצות, סולת חלות [מצות] בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן, [הרי שני מינים], ומנחתם ונסכיהם ... ואת האיל יעשה זבח שלמים לה' על סל המצות, ועשה הכהן את מנחתו ואת נסכו ... ולקח הכהן את הזרוע בשילה מן האיל, וחלת מצה אחת המן הסל ורקיק מצה אחד, ונתן על כפי הנזיר אחר התגלחו את נזרו. והניף אותם הכהן תנופה לפני ה' קודש הוא לכהן על חזה התנופה ועל שוק התרומה, ואחר ישתה הנזיר יין".

ג. במשנה שבתחילת הפרק נתבאר, שלחמי התודה הם שלשה מינים של מצה: חלות רקיקין ורבוכה, והיו באים כולן מעשרה עשרונות מדבריות – ובמידה ירושלמית: חמשה עשר קבין – שהיו עושים מהם עשר חלות שוות לכל מין ומין; וכנגדם היה מביא עשר לחמי חמץ מעשרה עשרונות שהם חמשה עשר קבין ירושלמיות.

שניהם אנו יודעים שיש בו בחמץ עשרה עשרונות – (5)

וכל "הימנו ודבר אחר" לא הוי היקש, וחוזר ומלמד בהיקש.

ואכתי מקשינן: הניחא למאן דאמר: "הימנו ודבר אחר" לא הוי היקש וחוזר ומלמד. אלא למאן דאמר מכל מקום הוי היקש ואינו מלמד, מאי איכא למימר! (6)

ומשנינן: "תביאר" הנאמר בשתי הלחם "רבייא" הוא, ריבוי הוא לרבות לחמי תודה כמו שתי הלחם, ואין זה היקש.

א. כתיב בציווי מעשי שבעת ימי המילואים שעשה משה לאהרן ולבניו כשהוקם המשכן [שמות כט א]: "וזה הדבר אשר תעשה להם [לאהרן ולבניו] לקדש אותם לכהן לי, לקח פר אחד בן בקר ואילים שנים תמימים [האחד עולה, והשני שלמים, והוא נקרא "איל מילואים"]. ולחם מצות [רבוכה] וחלות מצות משוחים בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן [הרי אלו שלש מינים], סולת חטים תעשה אותם. ונתת אותם על סל אחד, והקרבת אותם בסל, ואת הפר ואת שני האילים. ולקחת מן האיל החלב והאליה ואת החלב המכסה את הקרב ואת יותרת הכבד ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן ואת שוק הימין כי איל מלואים הוא. וכבר לחם אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק

6. בזבחים נו א מפרשינן, שנחלקו בדבר זה רבי עקיבא ורבי ישמעאל, ורבי ישמעאל סובר: היקש הוא.

5. נתבאר על פי "יד בנימין" לפי שיטת רש"י, ראה שם; וראה עוד שם פירושים אחרים.

מתניתין:

שבתודה, חלות ורקיקין ורבוכה:

שואלת הגמרא: **מנא הני מילי**, מנין שבמילואים היו מביאים גם חלות רבוכות, שהרי לא אמר הכתוב אלא "ולחם מצות" מלבד החלות והרקיקין שנזכרו בפירוש, ומנין ש"לחם מצות" אלו הם רבוכה? (7)

אמר פירש רב חסדא אמר רב המא בר גוריא:

משום **דאמר קרא** [ויקרא ח כו] בימי המילואים כאשר עשה משה כאשר נצטוה: "ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת, ורקיק אחד", והרי מאי ניהו "חלת לחם שמן" וכי לאו רבוכה היא, ונקראת "לחם שמן" משום שברבוכה היה נותן שמן כפול מבחלות. (8)

מתקיף לה **רב אויא: אימא אנתא דמשחא**, שמא "חלת לחם שמן" היינו: עוגה של שמן קרוש?! (9)

אלא מכאן אנו לומדים שהמין השלישי במילואים היה רבוכה, וכדדרש **רב נחמן בר רב חסדא משמיה דרבי טבלא:**

כתיב [ויקרא ו יג]: "זה קרבן אהרן ובניו

המילואים [כלומר, חלות המילואים] היו באין כמיני המצה שבתודה, דהיינו: חלות, ורקיקין, ורבוכה כולם מצה, והיו באים מחמשה עשר קבין ירושלמיות כמצה שבתודה, שהן עשרה עשרונות מדבריות; והיו שוים להם במנינים, דהיינו: שלש מינים של עשר עשר חלות.

נזירות [כלומר, חלות הנזירות] היתה באה שתי ידות [שני חלקים] כמצה שבתודה, דהיינו: חלות ורקיקין כולם מצה, ואין בה רבוכה כבתודה, והיו באים כמו שתי הידות במנינם ובמידת הסולת שבהם.

נמצא — כמות הסולת שבחלות הנזירות — עשרה קבין ירושלמיות [שהם שני חלקים מחמשה עשר קבין במצה שבתודה], שהן ששה עשרונות מדבריות ועודיין [ועוד שני שלישי עשרון], שהם שוים לשני שלישי מעשרה עשרונות במצה שבתודה.

גמרא:

שנינו במשנה: המילואים היו באים כמצה

7. בספר שמות בציווי המילואים [שמות כט כב — כג]: "ולקחת מן האיל החלב והאליה ... וככר לחם אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד מסל המצות אשר לפני ה'".

8. וכמו ששנינו לקמן פט א "חצי לוג שמן לתודה", ומפרש בברייתא בגמרא: יכול יהא חצי לוג זה מתחלק לשלשה מינין לחלות ולרקיקין ולרבוכה, כשהוא אומר ... הא כיצד: מביא חצי לוג שמן וחוצהו, חציו לחלות ולרקיקין וחציו לרבוכה.

7. ואינו דומה ללחמי תודה שבהם אמר הכתוב "וסולת מורבכת חלות בלולות בשמן".

8. א. וכמו ששנינו לקמן פט א "חצי לוג שמן לתודה", ומפרש בברייתא בגמרא: יכול יהא חצי לוג זה מתחלק לשלשה מינין לחלות ולרקיקין ולרבוכה, כשהוא אומר ... הא כיצד: מביא חצי לוג שמן וחוצהו, חציו לחלות ולרקיקין וחציו לרבוכה.

ב. יכולה היתה הגמרא להביא גם מן האמור

עשרונות האיפה:

אחת להמשחו, כלומר "מנחת כהן משיח" שמביא הכהן הגדול בכל יום.⁽¹⁰⁾

ואחת לחינוכו לעבודה, שהרי בכלל הפרשה גם "מנחת חינוך" של הנכנס בפעם הראשונה לעבודה.

מר בר חייא אמר: שלש עשרונות הוא מביא, כדמפרש ואזיל.

ולא פליגי רב חסדא שאמר שני עשרונות, עם מר בר חייא שאמר שלשה עשרונות הוא מביא, כי:

הא דאמר רב חסדא שאינו מביא אלא שני עשרונות, היינו בכגון **דעבד כבר עבודה כשהוא כהן הדיוט,** והביא אז עשירית האיפה לחינוכו ככהן הדיוט, ושוב אינו צריך להביא אלא מנחת חינוך אחת לחינוכו ככהן גדול, ומביא מנחת חביתין ומנחת חינוך.

הא דאמר מר בר חייא שהוא מביא שלש עשרונות, היינו בכגון **דלא עבד עבודה כשהוא כהן הדיוט,** וצריך הוא להביא עשרון אחד לחינוכו ככהן הדיוט, והאחד לחינוכו ככהן גדול, הרי שלשה עשרונות עם מנחת החביתין.⁽¹¹⁾

שנינו במשנה: **נזירות היתה באה שתי ידות**

אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו עשירית האיפה סולת מנחה תמיד, מחציתה בבוקר ומחציתה בערב. על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה, תופיני מנחת פתים תקריב ריח ניחח לה'. והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה, חק עולם לה' כליל תקטר".

ובכלל פרשה זו, שיביא הכהן הגדול בכל יום "מנחת חביתין", וכן שיביא כהן בתחילת עבודתו מנחה זו, והיא נקראת "מנחת חינוך", וכמבואר לעיל נא ב.

דכתיב: **"זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו"** —

וכי מה למדנו לבניו מ"יום המשח אותו" ? והיינו, כיון שאמר הכתוב "אותו" והכוונה לאהרן, מדוע אמר הכתוב תחילה "אהרן ובניו" ?

אלא, מקיש חינוכו [זו מנחת חינוך של כהן הדיוט], **להמשחו** [זו מנחת חביתין שמביא הכהן הגדול בכל יום]; וכדי ללמד:

מה המשחו רבוכה, שהרי הכתוב אומר "על מחבת בשמן תעשה מורבכת תביאנה", **אף חינוכו רבוכה,** ללמד שיביא כהן הדיוט אף הוא רבוכה, וכן במילואים, יום חינוך הוא ומביא רבוכה.

אמר רב חסדא: כהן גדול המתקרב לעבודה [המתחיל בעבודה] צריך הוא להביא שתי

11. א. כתבו רש"י מכתב יד והתוספות: יש מפרשים: כגון שעמד [נתמנה] ביום הכיפורים, דאיכא עבודת יום הכיפורים ככהן גדול.

וביאר בכתבים המיוחסים לגרי"ז את כוונתם: דוקא עבודה הצריכה לכהן גדול, בה

אלא שמשם קשה יותר, דמה שייך "מצות" בעוגה של שמן קרוש].

10. כן פירש רש"י מכתב יד; אבל רבינו גרשום והפירוש המיוחס לרש"י, נראה שאין מפרשים כן, ראה שם.

שלמיו", ולכך אמר הכתוב "שלמיו" כדי לרבות שלמי נזיר [לחלות שהוא מביא עמהם]: לעשרת קבין ירושלמיות של סולת [שהם שתי ידות מהסולת שבמצות התודה], ולרביעית שמן [שהוא מחצית ממה שהוא

כמצה שבתודה: חלות ורקיקין, ואין בה רבוכה:

תנו רבנן: נאמר בפרשת לחמי תודה "על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת

את יום הכיפורים; וראה היטב ב"משנה למלך" המובא באות ג].

ובכתבים המיוחסים להגרי"ז כתב, דלפי פירושו בסברת קושייתם, תיקשי: מאי דחו את הפירוש, משום דהוא קרבן יחיד ואינו קרב ביום הכיפורים! ? הרי אפשר להקריבו קודם יום הכפורים, דהא עיקר הפירוש הוא דבעי לה לעבודת יום הכפורים ולא לעבודת כל השנה, אף על גב דעובדה בתורת כהן גדול; [ויש להעיר, שלפי סגנון דבריהם "שעמד ביום הכפורים", הקשו שפיר הרי אינו מביא שלש, אלא שהא גופא קשיא, למה לנו לומר שעמד ביום הכפורים, והרי עיקר דבריהם אינו אלא שאינו מתחייב במנחת חינוך אלא מחמת עבודת יום הכפורים, ולעולם מביאה קודם; אלא דלפי זה איך אמרינן שמביא שלש, והרי כשנתמנה להיות כהן גדול, עדיין לא נתחייב במנחת חינוך מצד היותו כהן גדול עד יום הכפורים ויביאנה סמוך ליום הכפורים].

ב. כתב הרמב"ם [כלי המקדש, ה, טז יז]: אין הכהן עובד תחילה וכן כהן גדול אינו עובד תחלה, עד שיביא עשירית האיפה משלו, ועובדה בידו ... ואם עבד קודם שיביא עשירית האיפה, וכן כהן גדול שעבד בכהונה גדולה קודם שיביא עשירית האיפה, עבודתן כשירה. כהן שלא עבד עבודה עדיין מימיו, שמינו אותו כהן גדול, הרי זה מביא עשירית האיפה ועובדה בידו תחלה כשאר חינוך כל כהן הדיוט, ואחר כך מקריב עשירית האיפה שנייה שהיא חינוך כהן גדול, ואחר כך מקריב עשירית האיפה שלישית ...

ובכתבים המיוחסים להגרי"ז דקדק בלשון

יש את הדין שצריך הכהן הגדול להקריב לחינוכו עשירית האיפה, אבל מה שעובד הכהן הגדול בשמונה בגדים, ואין בהחפצא של העבודה דין כהונה גדולה, לזה לא בעינן עשירית האיפה; ואם כן דוקא לעבודת יום הכפורים שצריכה כהן גדול צריך הוא עשירית האיפה, אבל לעבודת כל השנה, שפיר יוכל לעבוד — בשמונה בגדים — בלא עשירית האיפה כלל.

והנה רש"י והתוספות דחו פירוש זה: דהא קרבן יחיד [כמו מנחת חינוך שהיא קרבן יחיד] אינו קרב ביום הכפורים, ובפרק קמא דיומא [יב א] קא בעי הגמרא: אם אירע פסול בכהן גדול, כמה מחנכין את השני ביום הכפורים.

ביאור הדברים: הגמרא דנה שם: איך מתנכים אותו להיות כהן גדול; והיינו, שאם עמד קודם יום הכפורים או אפילו ביום הכפורים עצמו קודם תמיד של שחר, אם כן במה שעושה עבודה בשמונה בגדים בזה נעשה הוא לכהן גדול ש"עבודתו מחנכתו", אבל כשנתמנה להיות כהן גדול ביום הכפורים עצמו, שואלת הגמרא: איזה עבודה יעשה כדי שיעשה כהן גדול, ותהיה עבודת יום הכפורים כשירה בו; ומזה מוכח שאם עמד ביום הכפורים אינו מביא מנחת חינוך, שאם לא כן, מה שואלת הגמרא במה הוא מתחנך, והרי במה שיקריב מנחת חינוך בשמונה בגדים — בזה יתחנך; [ולכאורה נראה, שהוצרכו להביא ראייה שמנחת חינוך אינה דוחה את יום הכיפורים, כי שמא היות ועבודת יום הכפורים צריכה כהן גדול, וכהן גדול חייב להקריב מנחת חינוך קודם לעבודתו, אם כן תדחה מנחת חינוכו

מביא למצות של התורה] —

כלומר, בא הכתוב ללמדך, שהחלות והרקיין שבנזירות מידת סולתם ומידת שמנן שוה לחלות ולרקיין שבתורה, והרי זו היא מידת הסולת שהיתה בחלות ורקיין של התורה, וזו היא מידת השמן שהיתה בהם, כי חצי לוג היה מביא בתורה: חציו לרבוכה וחציו לחלות ורקיין.⁽¹²⁾

יכול ריבה הכתוב "שלמיו" לכל מה שאמור בענין? שמא בא הכתוב להשוותם גם לענין

הרבוכה, ולמדנו, שמלבד החלות והרקיין האמורים בו בפירוש, יביא גם מצות רבוכה

—

תלמוד לומר בנוזר "וסל מצות", כדמפרש ואזיל.⁽¹³⁾

שואלת הגמרא: **מאי תלמודא,** האיך נלמד מ"מצות" שאינו מביא רבוכה?

אמר רב פפא: ללמד בא הכתוב "סל מצות", שאינו מביא אלא **דבר שנאמר בו**

עכשיו הוא עובד בתורת כהן גדול בשמונה בגדים, וקודם שהקריב עשירית האיפה השניה שהיא מנחת חינוכו לכהן גדול עבודתו פסולה, אם כן מיפסלא עשירית האיפה הראשונה, ולא יצויר שיביא שנים בבת אחת; ועל כרחק דעבודתו כשירה, וראה מה שדחה שם, ותוספת דברים בזה; [ויש להעיר: מה מכריחנו לומר שהיה עובדה בידו — למנחת החינוך הראשונה — בשמונה בגדים, והרי יש לומר שהיה עובדה ככהן הדיוט בארבעה בגדים, כי אף שנתמנה להיות כהן גדול הרי צריך הוא חינוך לעבודה ככהן גדול, וחינוך זה יעשה במה שיעבוד בידו את מנחת החינוך בשמונה בגדים, וצריך תלמוד].

12. אבל לחמי החמץ לא היו טעונים שמן כלל.

13. לכאורה היה אפשר לפרש "יכול לכל מה שאמור בענין", היינו, שיביא גם חמץ וגם רבוכה; ושאלת הגמרא "מאי תלמודא" היא, מנין שרבוכה אינו מביא, אבל שחמץ אינו מביא שפיר ילפינן מ"סל מצות"; אך רש"י לא פירש כן.

הרמב"ם, שגבי מנחת חינוך של כהן הדיוט כתב "ועובדה בידו" [וכדרך שאמר בהלכה טז], ואילו גבי מנחת חינוכו ככהן גדול לא כתב שעובדה בידו; וביאר: צריך לומר, דנהי דמצד חינוך כהן גדול מצווה להביא עוד מנחה, אבל דין "עובדה בידו" אינו דין במנחה, כי אם דהויה מצוות חינוך עליו שיעבוד עבודה, וכיון שעבד בידו את המנחה הראשונה שוב נתחנך בעבודה גם בתור כהן גדול, כיון דעבדה בשמונה בגדים כדין כהן גדול, ואם כן אין עליו כבר מצות עבודה לחינוכו, כי אם חובת עשירית האיפה לחוד.

ג. ב"משנה למלך" הביא ראיה לפסק הרמב"ם שעבודתו כשירה, אף קודם שהביא מנחת חינוך, [דלא כנראה לכאורה מ"תורת כהנים" שהביא שם, וראה עוד בהגהת הגר"א בירושלמי סוף פרק שביעי דשקלים], מהסוגיא ביומא יב א שהובאה לעיל: כי אם עבודתו פסולה, מאי בעי תלמודא במה מחנכין, והלא היה צריך להקריב חביתי חינוך, ויחנכו אותו בהם שיקריב בשמונה בגדים.

ובכתבים המיוחסים להגרי"ז צידד להוכיח מסוגייתנו שעבודתו כשירה; כי אם עבודתו פסולה, איך מקריב את עשירית האיפה הראשונה בידו [ראה אות ג] משום חינוך כהן הדיוט, הלא

בכל ירושלים, ואם יצאו חוץ למקומן משקדשו קדושת הגוף, נפסלו ויישרפו.

מתניתין:

השוחט את התודה בפנים [בעזרה] ולחמה של התודה נמצא חוץ לחומה, [ויתבאר בגמרא מחוץ לאיזו חומה]:

לא קדש הלחם קדושת הגוף. (2)

וכן אם שחטה לתודה עד שלא קרמו לחמי התודה בתנור ועדיין לא נקראו "לחם" אלא עיסה, ואפילו קרמו כולן, חוץ מאחד מהן:

לא קדש הלחם כלל, ואפילו אותן שכבר קרמו.

גמרא:

שנינו במשנה: השוחט את התודה בפנים ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם:

שואלת הגמרא: מאי חוץ לחומה, מחוץ לחומתה של מה עוסקת המשנה?

"מצות" לאפוקי רבוכה, (14) דאף גבי תודה לא נאמר בו "מצות" בכתוב [אף שהיה מצות], וכמאמר הכתוב: "וסולת מורבכת חלות בלולות בשמן".

דבי רבי ישמעאל תנא מקור אחר שאינו מביא רבוכה בניזירות:

שהרי "סל מצות" הוא כלל, (15) ואילו מה שפירט הכתוב בניזירות "חלות ורקיקין" הרי פרט, וקיימא לן: "כלל ופרט, אין בכלל אלא מה שבפרט", הרי למדנו: חלות ורקיקין, אין [אכן מביא הנזיר], אבל מידי אחרינא לא מביא הנזיר, ולא בא הכתוב "שלמיו" אלא ללמדנו את מידת הסולת ואת מידת השמן שבחלות ורקיקי הנזיר, שיהיו שוים לאלו שבתודה.

עמ-ב א. לחמי תודה, משנתקדשו בפה הרי הם קדושים קדושת דמים ליאסר באכילה ובהנאה, אבל לא קדשו קדושת הגוף, ואם נטמאו, נפדים ויוצאים לחולין; ושחיטת הזבח מקדשתן לגופן להיות נפסלין בטבול יום ובמגע מחוסר כפורים ובלינה, ואם נטמאו ישרפו. (1)

ב. לחמי תודה נאכלים כמו התודה עצמה

שבמילואים נאמר "סל מצות", והיו שם שלשה מינים כולל רבוכה.

1. על פי לשון רש"י בפסחים סג ב על משנתנו; יש להעיר על שלא הזכיר רש"י שאם יצאו חוץ למקומן, יישרפו, שהוא עיקר בדין משנתנו לפי שיטת רש"י.

2. בגמרא מסקינן לפי פירוש רש"י, שהנידון הוא באופן שהלחם הוא חוץ לחומת ירושלים;

14. העיר ב"טהרת הקודש": ברבוכה דמילואים בפרשת תצוה נאמר "מצות", שהוא ה"לחם מצות" שבפסוק שם; רק דכאן אמר: דבתודה לא נזכר שם "מצות" ברבוכה, וילפינן מיתורה דמלת "מצות" הנאמר בניזיר, דלא הוקש לתודה רק לענין אותן שנאמר בהן בתודה "מצות".

15. מסתבר לפרש, ש"סל מצות" הוא כלל הכולל את שלשת המינים האלו, משום